

XIII Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2025/2026

STOWARZYSZENIE
POLONISTÓW

ETAP SZKOLNY

26 września 2025 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:
  - a) pierwszy raz – w całości
  - b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit
    - każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości
    - znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane
  - c) trzeci raz – znów w całości.
2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.
3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Jak w hollywoodzkim filmie

Tak właśnie należałoby określić niejedną ucieczkę zorganizowaną przez Polaków, którzy pragnęli odzyskać wolność. Czy to dalekie ostępy Syberii, czy obóz koncentracyjny, czy rządony przez komunistów PRL – wszędzie tam, nie zrażając się czyhającym zewsząd niebezpieczeństwem, dawali dowód nieprzeciętnego bohaterstwa.

Pomimo grożących im okrutnych represji dokonywali rzeczy, wydawałoby się, niemożliwych. Warto by tu przywołać spektakularną akcję czterech więźniów KL Auschwitz. Otóż w sprzyjającym momencie przebrani w oficerskie mundury wykradli z garażu esesmański samochód. Dzięki brawurze i nienaganej niemczyźnie harcerza z Pomorza – Kazimierza Piechowskiego, jakby nigdy nic, opuścili obóz główną bramą. Zdołali przy okazji wywieźć i przekazać dowództwu AK meldunek sporządzony przez Witolda Pileckiego – twórcę obozowej konspiracji.

Podobnie niewiarygodna historia zdarzyła się później parze zakochanych – Polakowi, Jerzemu Bieleckiemu i Żydówce, Cyli Cybulskiej. Poznali się w hitlerowskim kombinacie śmierci. Mimo że żyli w niewyobrażalnym terrorze, umawiali się na schadzki, a on przyrzekł ukochanej, że uratuje ją od niechybnej śmierci. Jako człowiek honoru dotrzymał słowa i z pomocą serdecznego druha, w skradzionym mundurze ze swastyką, posługując się sfałszowaną przepustką, wyprowadził Cylę na rzekome przesłuchanie. Udało się! Oboje dożyli sędziwego wieku i choć po wojnie nie było nadziei na spotkanie, odnaleźli się po niemalże czterdziestu latach. Co więcej, Jerzy otrzymał medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.

Powyższe historie zainspirowały scenarzystów i reżyserów do stworzenia różnorodnych dzieł kinematografii, jak np.: „Ucieczka z Sobiboru”, „Uciekinier” czy „Harry. Tunel do wolności”.